

**№46 Багы-Шамал жалпы орто
билим берүүчү мектебинин**

***физика мугалими Фарходжон кызы
Жамхуранын***

**физикадан бир сааттык ачык
сабактын конспекти.**

Телемери 104
 055: 04 2021. 8.10.

Физика: 8 – синф

ДАРСНИНГ МАВЗУСИ: *Иссиқлик алмашинуви*

<i>Дарснинг мақсадлари</i>	<i>Кутулувчи натийжа, курсаткичлари</i>
Билим бериш: Уқувчилар иссиқлик алмашинуви ҳақида урганишади.	<i>Натийжага ета оламан агарда: Уқувчилар иссиқлик алмашинуви ҳақида билишса.</i>
Ривожлантирувчилик: Дарсда олган билимларини практикада фойдаланишади.	<i>Натийжага ета оламан агарда: Дарсда олган билимларини практикада фойдаланишади.</i>
Тарбиявий томони: Уқувчилар бири-бирини ҳурмат қилишга, олган билимини турмушда қулланишга тарбияланишади.	<i>Натийжага ета оламан агарда: Уқувчилар бири-бирини ҳурмат қилишга, олган билимини турмушда қулланишга тарбиялана олишса</i>

Дарснинг тиби: **янги билимларни узлаштириш**

Дарснинг усули: **интерактив**

Дарснинг жихози: **дарслик китоби, шам кургазма расмлар, сув иссиқ совуқ, қошиқ, карточкалар**

Бошқа фанга боғлиқлиги: **табиат, химия,**

Дарснинг бориши:

<i>Этап</i>	<i>Вақт</i>	<i>Уқитувчининг иш харақати</i>	<i>Уқувчининг иш харақати</i>	<i>Комп-баҳолаш</i>		
<i>Уюштурув</i>	3 ми н	Саломлашиш яхши кайфият улашиш.	Саломлашади, яхши кайфият билан дарсга киришади. Дарсликларини ва курулларини тайерлашади.	НК3	ПК2	кайфият

Уй вазифани текшириш	12 мин	Уйга берилган вазифани текширади ва у буйича баҳоланади	Саволларга жавоб беришади, бир бирига савол беради. Бир вазифани бажариш учун жавобгарликни ҳис қилади.	НК2	ПК1	Формативдик
Янги мавзунини тушунириш	20 мин	Утилган мавзунини асосий элементларини такрорлаш ва уни янги мавзуга боғлаш билан янги темани бошлаш. Карточкаларда саволлар бераман. Мавзу буйича қисқача тушунча бериш, турмушдан мисоллар келтириш ва бошқалар	Уқувчилар фикрлаб, жавобларини айтишади. Қайси жавоб тугри эканлигига улар ишонишади. Уқувчилар жавобларини езишади.	НК1	ПК2, ПК3	
Мустақамлаш рефлексия	7	<ol style="list-style-type: none"> 1. 3 командага бўлиниб уқувчилар дарсда катнашишади. 2. Иссиқликни ҳамма нарсаларда бир хил утказишадими. Нима учун купрок буз уйлар оқ қиз билан епилади? 3. Нима учун ёз кунлари купинча оқ қийим қиямиз? 	Жавоб беришиди фикрларини айтишди дактикали ва предметлар билан боғлиқ ҳолда жавоб беришади саволлар тузишади . Тушунмаган ерларини сурашади.			Суммативдик
Уй вазифа баҳола	4 мин	Китобдан вазифани бериди. Уқувчиларни баҳолайди.	Уй вазифани қандаликка езишади.			

Янги мавзу баени

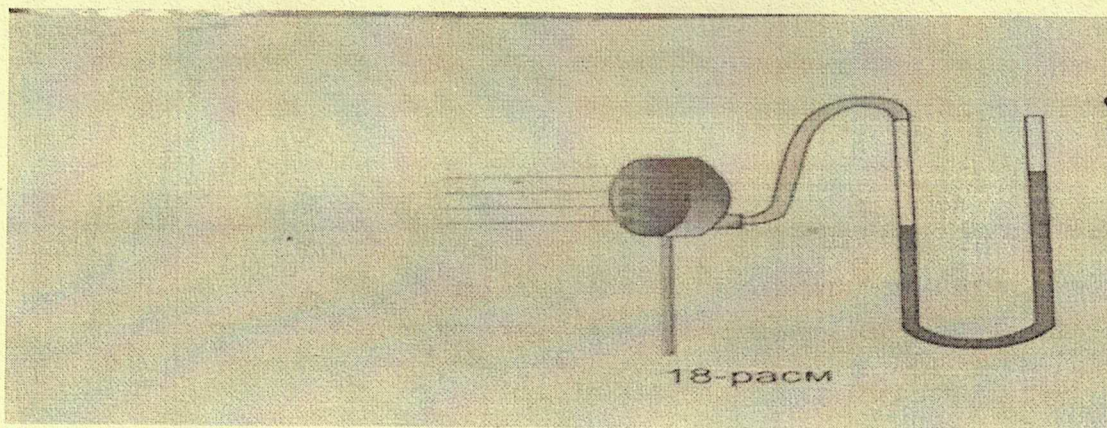
Иссиқлик жисмнинг бир қисмидан иккинчи қисмига ёки бир жисмдан иккинчи жисмга берилади. Оловда қиздирилган симнинг иккинчи учи ҳам тезда қизийди. Ёқилган оловдан, қуёшнинг нуридан жисмлар узларига иссиқлик олади. Иссиқлик узатилиши уч хил йул билин амалга оширилади. Улар:

Иссиқлик узатувчанлик

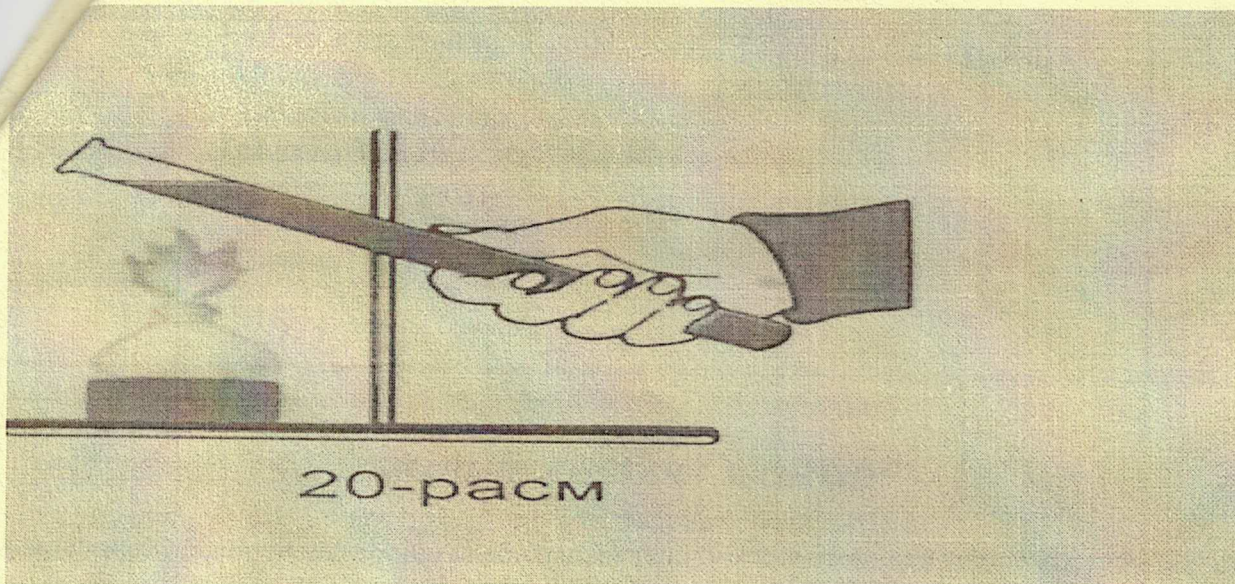
Нурланиш

Конвекция деб аталади.

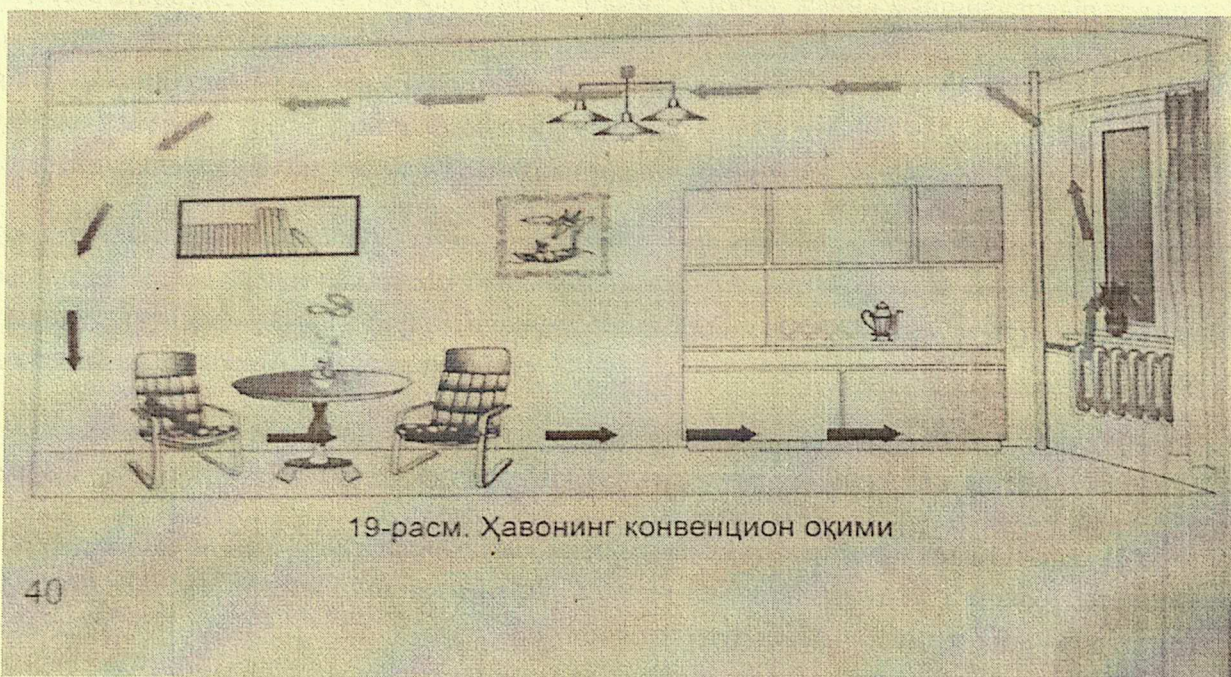
Доскага уч холатка мос расмларни ёпиштираман. Ҳар бир грухларга бераман. Зарраларнинг ўзаро тўқнашувлари орқали кинетик энергияни бир жойдан иккинчи жойга берилиши иссиқлик ўтказувчанли деб аталади. Масалан: Танамизга куйилган термометр кўрсаткичини юқори кўрсатилиши иссиқлик ўтказувчанликка мисол була олади.

Қуёш нуридан Ернинг сирти ва ундаги турли жисмлар исийди. Ёниб турган олов ёки печкадан маълум бир масофада туриб исиниш мумкун. Бу вақтда бир жисмдан (печкадан) иккинчи жисмга (бизга) нурланиш орқали берилади.

Иссиқликнинг конвекция йули билан узатилиши, газлар еки суюкликлар қатламларининг урин алмашинуви деб тушунамиз.

40

Деразага яқин жойлаштирилган иситувчи радиаторлар совуқ хавони иситиб, исиган ҳавони юқорига кўтарилишига сабаб бўлади. Совуқ хаво огир бўлиб, исиган енгил ҳавони юқорига кўтарилишга мажбур қилади. ҳар бир гуруҳ ўзларига бўлинган тема буйинча гапиришади. Ҳаётдан мисоллар келтиришади.

Дарсни мустаҳкамлаш: кроссворд

Баҳолаш: дарсда актив катнашганларни баҳолайман.

Уйга вазифа: мавзунини ўқиб, конспект қилишади.

Тапшырма баалоо	4 мин	9 Китептен тапшырма берет. Идиштеги газдын көлөм бирдигиндеги молекулаларынын саны $n_0 = 3 \cdot 10^{19} \text{ см}^{-3}$. Эгерде газдын температурасы $t_1 = 27^\circ\text{C}$ болсо, газдын басымы эмнеге барабар? ($1,24 \cdot 10^5 \text{ Па}$) Окуучуларды баалайт.	Тапшырманы кундолукко жазышат			
-----------------	-------	---	-------------------------------	--	--	--

ТЕМАНЫН КЫСКАЧА МАЗМУНУ

Менделеев-Клапейрон чыгарган газ абалынын теңдемеси жана андан келип чыгуучу закондор жөн эле ой жугуртуулар эмес. Алар газдардын айрым касиеттерин практикалык максаттар үчүн пайдаланууда эске алынуучу тыянактарды берет. Аба толтурулган топту кол менен кысып, кайра кое берсек, ал баштапкы абалына келет. Бул абанын серпилгичтуулугу менен тушундурулот. Топтун кысылышында көлөм кичирейип, басым чоноет. Абанын кысылуудан кийин кайра баштапкы абалына умтулушу, б. а. серпилгичтуулук касиети, көптөгөн түзүлүштөрдө, анын ичинде транспорттордун донгөлөктөрүндө пайдаланылат. Өзгөчө, женил машиналардын жумшак, жагымдуу кыймылы донголоктордогу абанын серпилгичтүүлүгү менен байланыштуу. Цилиндрге поршень аркылуу камалган аба менен **күйүүчү** отундун (бензин, көк май ж. у. с.) аралашмасы учкундан тутанып, температурасы, демек, басымы кескин жогору болгон газды пайда кылат. Бул газ поршенди, аны менен бирге, машинаны кыймылга келтирүүчү күчтү жаратат.

Буу турбиналары, реактивдүү кыймылдаткычтар, бургулоо аспаптары ж. у. с. көптөгөн тузулуштөр кысылган газдын **күчүн** пайдалануу менен иштешет. Ошентип, заттын газ абалынын колдонулушундагы негизги бир өзгөчөлүгү, анын женил салмагы, температурага же көлөмгө жараша кысылып-кенейиши менен байланыштуу.

1. Идиштеги газдын көлөм бирдигиндеги молекулаларынын саны $n_0 = 3 \cdot 10^{19} \text{ см}^{-3}$. Эгерде газдын температурасы $t_1 = 27^\circ\text{C}$ болсо, газдын басымы эмнеге барабар? ($1,24 \cdot 10^5 \text{ Па}$)

2. Өзүңөржашаган болмодогу абанын массасын нормалдуу шарт үчүн аныктагыла.

3. Көлөмү $0,83 \text{ м}^3$ болгон идиштеги 1 моль абанын температурасы 17°C болсо, басымы эмнеге барабар? ($2,9 \cdot 10^5 \text{ Па}$)

4. Футбол тобунун көлөмү 2 литр. Үйлөнгөн абанын басымы $1,5 \cdot 10^5 \text{ Па}$. Эгерде абанын температурасы 17°C болсо, топтун ичине киргизилген абанын массасы жана жалпы молекулалардын саны эмнеге барабар? ($0,036 \text{ кг}$, $7,4 \cdot 10^{23}$)

Жыйынтыктоо:

Баалоо:

**№ 46 «Багы-Шамал» жалпы орто
билим берүүчү мектебинин
өзбек тили жана адабияты мугалими**

Гойипова Санамхондун

**өзбек адабиятынан
6-класстарда өткөн бир сааттык
сабактын иштелмеси**

2022-жыл.

Ўзбек тили, 6-синф.

Мавзу: Рубоийлар.

- Мақсад:
1. Ўзбекистонда рубоий жанри ҳақида маълумот бераман.
 2. Ўзбекистонда иқлимнинг ўзгариши мустаснааман ҳақида маълумот бераман.
 3. Ўзбекистондаги т.в.синф бераман.

Даре тур: янги мавзу.

Даре уе: савол-жавоб, муҳокама, иф-ли ўқиш.

Даренинг тил: келестер, сирли сандиқ.

Даренинг бориши

I. Ташкилий қисм: Саломлашганим, ўзбекистон дарига тайёрламан, даволатни назорат қиламан.

II. - Ўқитувчи: ўзбекистонда қандай бундан дароғимиз қила?

- Ўзбекистон "адабий" - ҳақида гапирдилар.

III. Ўқитувчи мавзунини мустаснааман.

- Дарига келестер ишб қўяман.

- Ўзбекистонда саволлар бераман, ўзбеки-лар жавоб берадилар ва келестерини тўқидираман.

тердаги дарахт турмайди. Бахори таронкуле
рдилар. "Баҳор" ҳақида Ғулӯза шевр айтади.

- Ўзбек савомар берман.

- Ғулӯзалар жавоб берадилар.

V. Мирас ҳисоби. Ғулӯза. Динкура.

VI. "Сирин сандиқ" - Ғулӯза

VII Инги мавзу баёни: Рубоий ҳақида

Мирас турга мансуб шакллардан бири рубоийдир.
"Рубоий" атамаси сузга бегона эмас.

4-синф "Адабий ўқиш" китобидан Умар Ҳайём, А.Моллаев
рубоийларини ўқиб, ёд олинди. Рубоийнинг турган
маънога на тўрт хатарини, тўрт миқраини шевр
жаннадини ҳам билмади.

Ҳақиқатан ҳам, "рубоий" арабча суз бўлиб, "тўртлик",
"тўртта" деган маънони билдиради. Рубоий - тўрт миқ-
радан иборат мустаннаф мирас жанр. Рубоий жанри-
нинг бош хусусияти шундаки, у инсон ҳаётида, икки келинла-
рида юз берган энг нозик ва кескинликларда юз берган
энг нозик ва кескин ҳолатлардаги мулоҳаза ва фикр-
ларни қўйша миқраларда ифода этади. Рубоий кўпроқ
ахлоқий, драматург мавзуларда яратилади.

Лекин ҳар қандай тўртлик ҳам рубоий бўлавер-
майди. Эътибор қилган бўлсангиз, рубоийларнинг
оҳани ўзига хос бўлиб, осон қўйга турмади.

Муштор шевриятининг турлари бир - биридан,
қўйинга, қоринларини тарқима қараб фарқлана-
ди.

Рубоийнинг қорьялаши шакли ҳам шуда
хос. Қўнғилқ рубоийларнинг биринчи, иккинчи ва
тўртинчи мисралари ўзаро қўйиладиган
қорьяланади.

Рубоий

- Ўзбек адабиётида А. Навоий ва Зоҳирриддин
Муҳаммад Бобур рубоийлари ҳаётини мушоха-
даларга байлани, тирак драматург шўлоқона-
рини соғда, раван тешида юксак бадиий уюми-
лаш мамар шаклида идрода этили бшан
лаш шурдир.

Ҳозирги ўзбек шеърлятида маълум, шакли ва қорья-
лашига кўра рубоийга ўшайдиган шеър, бу тўрт-
ликдир. Рубоий аруз вазида, тўртлик эса бармак
вазида, тўртлик эса бармак вазида битилади.

VIII. Дарсликдаги маълумотни ўқиб ўрганиладилар.

IX. Луғат устида шиллайдилар.

Сурат - ёшми, ширин.

Ағёр - рағиб, белона.

Тириндор - асир бўлмоқ.

Ҳади - сўз ҳан; Тайманбаримиз (с. а. в)нинг сўзлари,
ҳанлари, насиҳатлари.

Ҳар кимки, суғук сўз элга узар айлар,
Ҳар негари ағёр дурур ёр айлар.

Сўз қаттиғи эл кўнмага узар айлар.
Юмшоғи кўнумарни гариғотар айлар.

Ғурбатда гариб¹⁸ шодмон бўлмаг эмиш.
Эл анга шадрику мезридон бўлмаг эмиш.
Олтин қарас итра гар кудил чун бутаса,
Булбулга тикандек ашён бўлмаг эмиш.

Тўртликлар

Эрқоланғиз қаламини олиб,
Ўнеб қўйинг чун мулоқим.
Шўрлик ўзи ямангоз волми,
Кийинтирар эгани дони.

Сахро сўкмоғида бошин эиб теши,
Бир кимса кетмоғда, билмасман, у ким?
Агар у сен бўлсанг, вошинга борай,
Агар у мен бўлсанг, тезроқ кел, дўстим.

Ишкеримиз
Р.Б.И.: А.А. Д. Исраилова
28.04.2022ч

№ 46 «Багы-Шамал» жалпы орто билим берүүчү мектебинин кыргыз тили
жана адабияты мугалими

Гоипова Хулкархондун

8-класстарда кыргыз адабиятынан

Ч.Айтматовдун «Бетме-бет» повести боюнча

«Дил баянга даярдануу»

темасында өткөн ачык саатынын иштелмеси.

-май 2022-жыл

Сабактын темасы: Ч. Айтматовдун «Бетме –бет» повести. Жыйынтыктоо сабак. Дил баянга даярдануу

Негизги компетентүүлүктөр

1. Маалыматтык
2. Социалдык-коммуникативдик
3. Өз алдынча уюштуруу жана маселелерди чечүү

Сабактын максаттары

1. Билим берүүчүлүк:

Окуучулар чыгарма жөнүндө билишет. Чыгарманын, тарбиялык маанисин, адам баласына тийгизген таасирин түшүнүшөт жана алар боюнча маалымат алышат. Алган билимдерин турмушта пайдаланышат.

2. Өнүктүрүүчүлүк:

Эске тутуусу, кыялдануусу, сынчыл ойлоосу, кабыл алуусу. Чыгармачылыгы, таланттуулугу, тапкычтыгы, фантазиясы, мекенге болгон сүйүүсү калыптанат

3. Тарбиялык: Патриоттуулукка, ынтымактуулукка, мээримдүүлүккө, сезимталдуулукка, күчтүүлүккө, намыстуулукка тарбияланышат.

Сабактын жүрүшү

Сабактын этаптары	Убактысы	Мугалимдин ишмердүүлүгү	Көрсөткүчтөр
1 Уюштуруу	3 мүнөт	Окуучуларга жагымдуу маанай тартуулоо максатында оюн уюштуруу. Мен мыкты окуучумун оюну.	Окуучулар сабакта колдонулуучу окуу куралдарын алышат.

2. Өтүлгөн теманы кайталоо	3-5 мүнөт	Мугалим окуучуларга карточка таратат	Окуучулар карточкаларга жубу менен талкуулап, мугалимдин жардамында жооп беришет
3. Жаңы теманы түшүндүрүү	5-7 мүнөт	Мугалим окуучулардын билимин текшерүү максатында суроо-жооп жүргүзөт. 1. Сейде топонду эмне үчүн сапырып жатты? 2. Адамды жаман-жакшыга чыдаткан, эртеңине үмүттүү караткан эмне? 3. Анын мүнөзү кайсы окуядан ачык көрүнөт?	Окуучулар берилген суроолорго жооп беришет. Окуучулар дил баянга даярдануу дөптөрлерин алып, дил баяндын божомолдуу планын жазып алышат Окуучулар чыгарманын картасы негизинде иштешет Чыгарманын автору Башкы каармандар
4. Жаңы теманы бышыктоо	7-10 мүнөт	Мугалим окуучуларды берген суроо-жоопторуна карата дил баянга даярдыгын текшерүү үчүн дил баяндын планын түзүү боюнча окуучуларга суроолор менен кайрылат.	Окуучулар чыгарманын үстүндө чыгармачылык менен иштешет. Башталышы.
5. Талкуулоо үчүн суроолор	10 мүнөт	Мугалим окуучуларга өз ара талкуулоо суроолорун берүүлөрүн талап кылуу менен окуучулардын дил баянга даярдык деңгээлин аныктайт.	Өз ара окуучулар талаш тартыш аркылуу дил баянга даярдыктарын бышыкташат Ортосу
6. Жыйынтыктоо	10 мүнөт	Мугалим дил баянда колдонулуучу таяныч сөздөрдү окуучуларга жазып берет. Кичинекей станция, күүгүм, жан жолдошу, махорка, таш боор, кара ниет желмогуз	Окуучулар таяныч сөздөрдү жазып алышат Аягы
7. Үйгө тапшырма	2 мүнөт	Түзүлгөн план негизинде дил баян жазууга даярдык көрүп келүү	
8. Баалоо		Окуучулар жекече бааланышат.	

Проверил(а):

Завуч: Д. Исрошова

14-март, 2022-год.

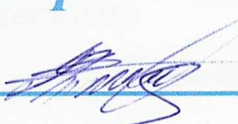
**Средняя общеобразовательная
школа №46 «Багы-Шамал»**

**План конспект открытого урока
для 5го - класса.**

Тема: Баскетбол

Преподаватель по физическому

воспитанию:

_____ **Тожибоев Ш.**

Конспект №46

План конспект открытого урока для 5го - класса.

Тема: Баскетбол

1. Введение мяча в баскетболе.

2. Ловли и передачи мяча двумя руками от груди.

Цель и задачи урока:

1. Контроль урок (учет).

2. Разучивание.

3. Развить двигательные качества: быстрота, точность, внимательность, выносливость, зрелость, гибкость, ловкость.

4. Усвоение знаний: Формировать устойчивый интерес к занятиям баскетболом, решительность, смелость.

Инвентарь: баскетбольного мячи, свисток, секундомер, корзина и т.д.

Место проведения урока: средняя общеобразовательная школа №46 «Багы-Шамал» Спортивный зал.

Дата проведения урока: 14.03.2022-год.

Время проведения: с ___:___ до ___:___

Преподаватель по физическому воспитанию: _____ Тожибоев Ш.

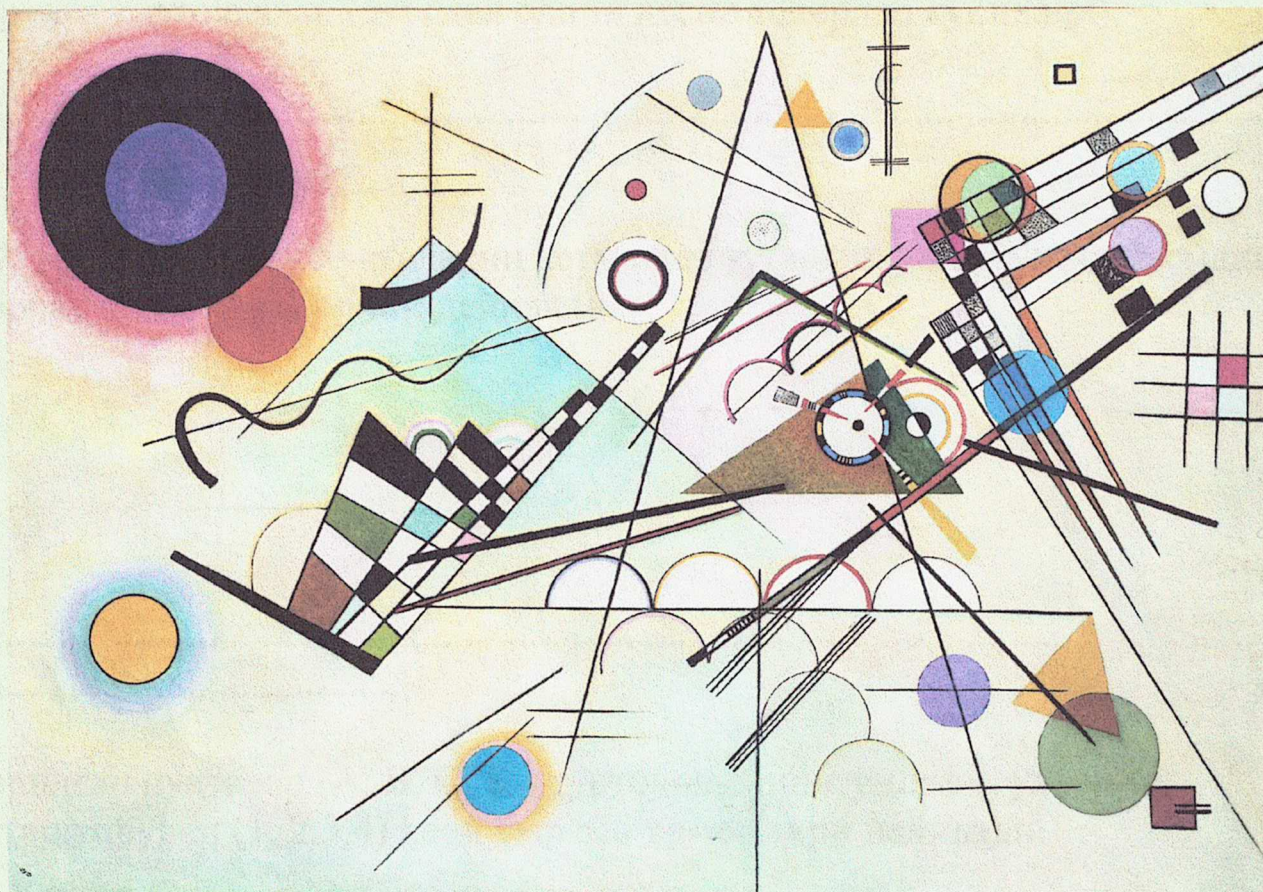
Част урока	Содержание материала.	Доз-ка	Общие методические указания
Подгот. часть.	Построение. Рапорт. Приветствие. Проверка учащихся. Объяснить задачу урока.	3 ¹	Напоминание техники безопасности на занятиях по легкой атлетике.
	Повороты на месте : «Нале-Во!» «Напра-Во!» «Кру-Гом!»...	1 ¹	Четко, ясно. Соблюдать дистанцию. Держать осанку, голову не опускать.
	Ходьба без ходьба. Упражнение для восстановления дыхания.	3 ¹	
	Челночный бег 4х9 Упражнение для восстановления дыхания.	3 ¹	Быстро, Четко, ясно.
	О . Р . У.	4 ¹	Слушать счет. Выполнять с вниманием. Отжимание 10 раз (мальчики). Полу отжимание с приседанием 10 раз(девочки).
	Специальное. упр-е.	2 ¹	
Основная часть.	Тема: 1. Ведение мяча в баскетболе. 2. Ловли и передачи мяча двумя руками от груди.	20 ¹	1. Принять стойку баскетболиста с мячом в руках. Правой рукой толкнуть мяч вниз, опустив слегка согнутую в локте правую руку в ожидании его отскока от площадки, развернуть ладонью вниз и широко расставить пальцы. -В стойке баскетболиста начать ведение мяча правой рукой, стоя на месте. -Сделать не большой шаг левой ногой и толкнуть мяч вниз-вперед, руку задержать внизу. Оценивается каждый участник. 2. Принять стойку баскетболиста, мяч в руках. Сгибая ноги в коленях и слегка опуская руки, приблизить мяч к груди, вращая его на себя. Продолжая вращать мяч, но уже от себя, быстро выпрямляя ноги и руки, с силой вытолкнуть мяч кистями от груди.
	2. Учебная игра.	6 ¹	Разделить группа на две, три команды Эстафетные игры(желательно). Добиться выполнение урока.
Заключительная часть	Построение. Подведение итогов. Оценки учащихся.	2 ¹	Довести учащимся недостатки и удовлетворительные стороны. Все участники оцениваются.
	Давать домашнюю заданию.	1 ¹	Утренняя гимнастика
	Прощание	-	С веселом настроением.

**№ Багы-Шамал жалпы
орто билим беруучу мектебинин
математика мугалими**

Базарбаева Зухранын

**8-классында геометрия предметинен
өтгөн бир сааттык
сабактын иштелмеси**

Тема : Трапеция

Фан: Геометрия

Синф: 8

Мавзу: Трапеция

Вақт: 45 дақиқа

Дарс номи: Бир-биримиздан ўрганамиз

Мақсад:

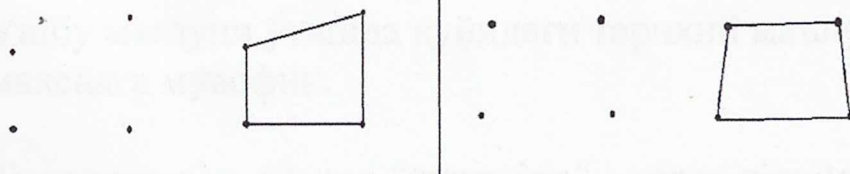
* Тўртбурчак ва унинг хусусий холи бўлган трапеция тушунчаси ҳамда унинг элементлари билан таништириш

Чи* змага қараб тўртбурчак ва унинг хусусий холи бўлган трапеция элементларини кўрсата олиш, трапециянинг хоссасини масалалар ечишда қўллай олиш

* Янги маълумот билан ишлаш, ўз фикрини аниқ ва лўнда баён қила олиш, ўзгаларни тинглай олиш қобилиятини шакллантириш

Дарс жиҳози: Ҳар бир гуруҳ учун 5-6 дона А4 қоғози, елим. Ҳар бир гуруҳга карточкалар (дарсдан олдин кесиб тайёрлаб қўйилади).

Тўртта нуқта ва бу нуқталарни кетма-кет туташтирувчи тўртти кесмадан иборат шакл тўртбурчак дейилади.

Берилган нуқталар (А, В, С, Е) тўртбурчакнинг учлари, уларни туташтирувчи (1, 2,3,4) кесмалар эса томонлари дейилади.

Танишиб чикқандан кейин бир чеккадан ҳар ким қўлидаги карточкани кўрсатмасдан унда нима ёзилганини, тасвирланганини тушунтириб беради. Тушунтиришда чизмалар чизиб кўрсатиши керак. Тушунтириб бўлишганидан кейин ҳамма бир-бирининг қўлидаги карточкалар билан танишиб чиқади. Ундан кейин гуруҳларга ҳар бир карточкадаги маълумотларга қараб уларни кетма-кет устун шаклида қоғозга елимлаб чиқиш топширилади. (10 дақиқа)

4. Такдимот. Такдимотда ўқувчилар карточкаларни қандай қонуният асосида жойлаштириб чиққанликларини тушунтириб беришади. (8 дақиқа)

5. Муҳокама.

Машғулот давомида кимнинг фикрларини тез ва осон тушундингиз?

Қандай янги тушунчалар олдингиз?

Трапециянинг асосий элементларини айтинг?

Тушунтиришда чизмадан фойдаланиш сизга қандай ёрдам берди?

Ҳамма тўртбурчак ҳам трапеция бўла оладими?

(14 дақиқа)

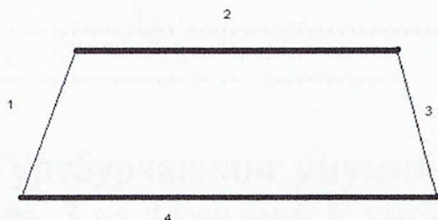
Изоҳ

Агар гуруҳда ўқувчилар сони олтига етмаса фаолроқ ўқувчиларга 2 та карточка бериш мумкин. Муҳокамадан кейин теорема ва натижа қисқача таърифлаб ўтилади.

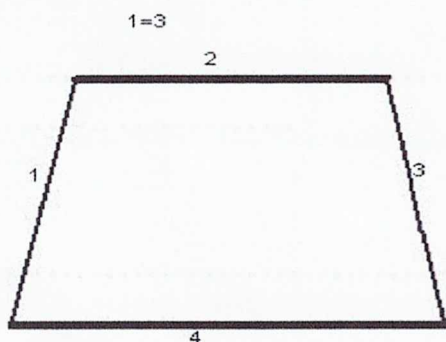
Ушбу мавзунини ўқишда қуйидаги тарихий маълумотдан фойдаланиш мақсадга мувофиқ.

Трапеция сўзи грекча “trapezion” – стол сўзидан келиб чиққан. Овқатланиш столи трапезион деб аталган. У столларнинг аксарият қисми трапеция шаклида бўлган. Шакл овқатланиш столини эсга солгани учун уни “трапеция” деб аташган. (Русларда овқатланишга боғлиқ “трапеза” сўзи ҳозир ҳам қўлланилади.) Энциклопедический словарь юного математика 70-бет. Москва 1985.

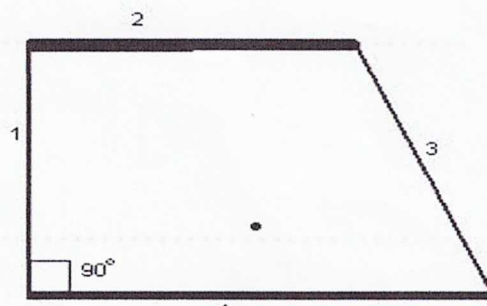
Трапециянинг параллел томонлари унинг **асослари**, параллел бўлмаган томонлари эса **ён томонлари** деб аталади. (2 ва 4 томонлари параллел, 1 ва 3 томонлари параллел эмас)

Ён томонлари узунлиги тенг трапеция **тенг ёнли трапеция** дейилади. Бурчакларидан бири тўғри бўлган трапеция **тўғри бурчакли трапеция** дейилади.

тенг ёнли трапеция

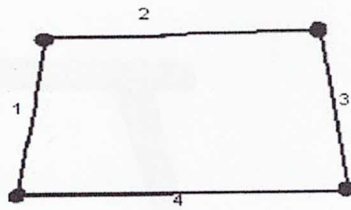
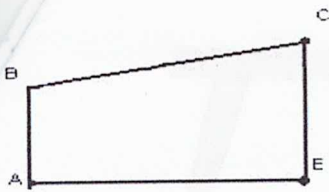

тўғри бурчакли трапеция

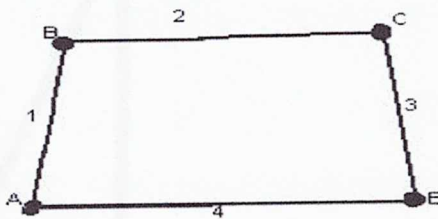
Дарс жараёни

1. Ўтилган мавзунини сўраш, саволлар ёрдамида қисқача такрорлаш (8 дақиқа)

2. Гуруҳларга бўлиш. Ўқувчилар 6 кишилик гуруҳларга бўлинадилар. Ҳар бир гуруҳ ўқувчиларига олдиндан тайёрлаб қўйилган карточкалар тарқатилади. Ўқувчиларга қўлидаги карточкани ёнидаги ўртоқларига кўрсатмаслиги ва карточкадаги маълумотни диққат билан ўрганиб чиқиш кераклиги айтилади. (5 дақиқа)

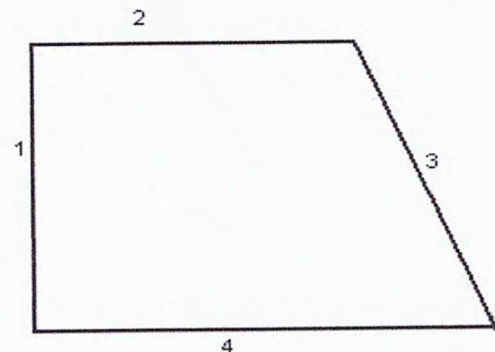
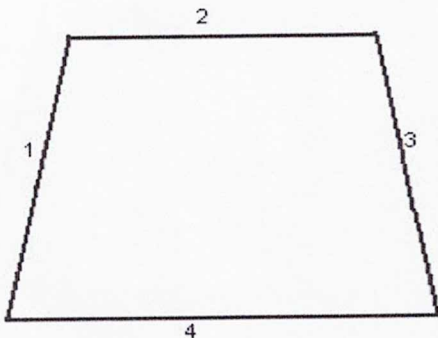

Тўртбурчакнинг умумий учга эга бўлган томонлари (1 ва 2 умумий В учга эга, 3 ва 4 умумий Е учга эга) қўшни томонлари деб, умумий учга эга бўлмаган томонлари эса (1 ва 3, 2 ва 4) қарама-қарши томонлари деб айтилади. (1,2,3,4 томонлари, А, В, С, Е

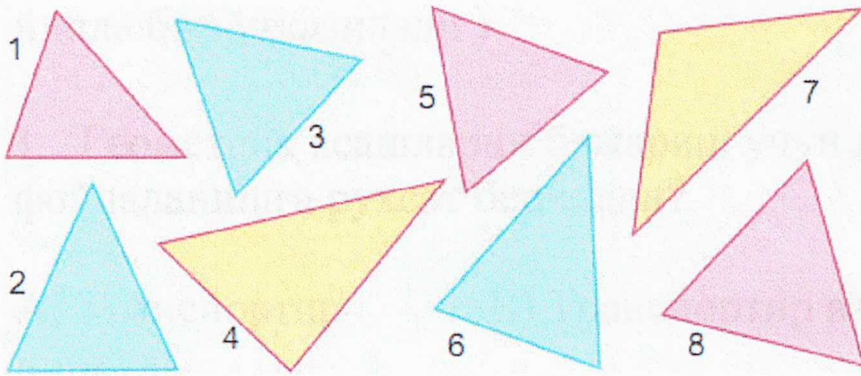

учлари)

Иккита томони параллел, қолган икки томони параллел бўлмаган тўртбурчак трапеция деб аталади. (2 ва 4 параллел томонлар, 1 ва 3 параллел бўлмаган томонлар)

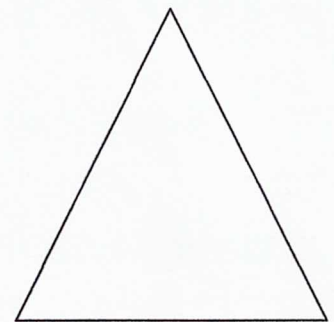
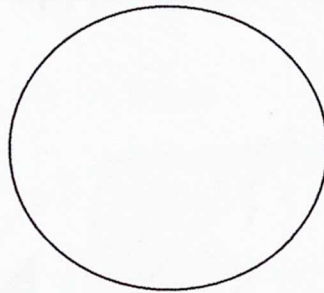
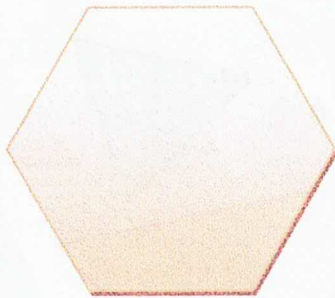

Тригонталдары түрдүү үч бурчтуктарды аныктагыла.

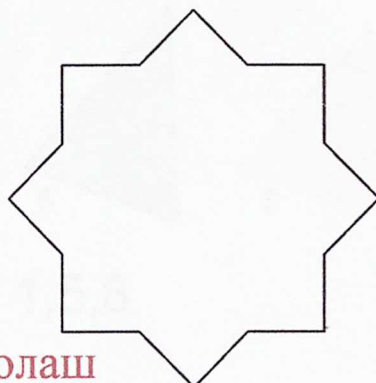
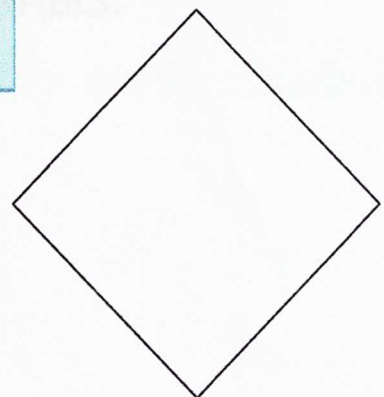
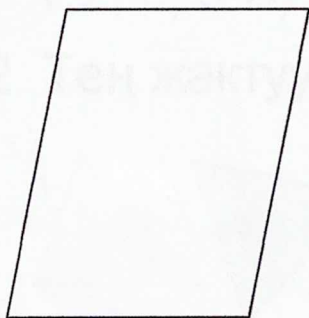

А) 2, 6, 3 Б) 4, 7 Г) 1, 5, 8

Кургазмалар

Трапеция

Якуний кисм
Хулоса Баз\холаш
Уйга вазифа

IV. Дарсни мустаҳкамлаш

Тест **PISA**-(хар 3 йилда буладиган 15 ёшлилар уртасида хар 3 йилда бир утказилади)

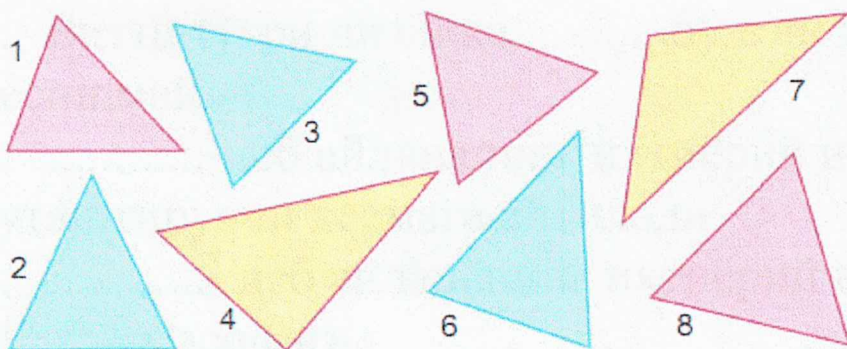
1. Геометрик ясашларни бажариш учун қайси ўқув қуролларидан фойдаланишга рухсат берилади?

А) Транспортир В) Транспортир ва чизғич С) Чизғич ва циркуль

2 Хар бир икки укувчига топширик берилади

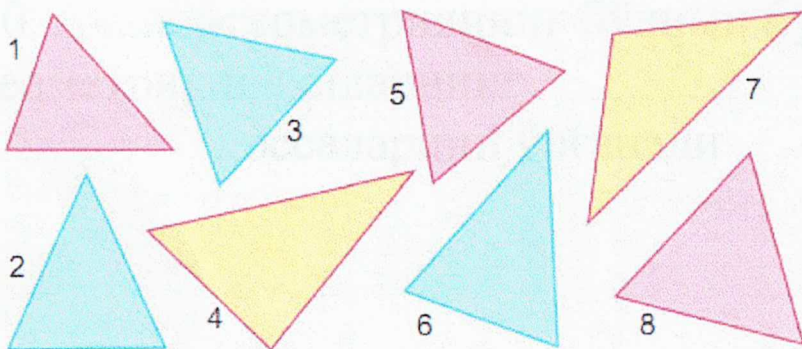
3 Логикалик машқлар телефондан

1 Тең жактуу үч бурчтуктарды аныктаңыз.

1. 2, 6, 3 Б) 4, 7 Г) 1, 5, 8

2. Тең жактуу үч бурчтуктарды аныктаңыз.

А) 2, 6, 3 Б) 4, 7 Г) 1, 5, 8

Кроссворд (жуфтда ишлаш) саволлари

1.-геометрик шакллар ва уларнинг хоссалари хақидаги фан
2.-бурчак ўлчов бирлиги
3. Учбурчакнинг.....-учбурчакнинг учала томони узунликлари йиғиндисига айтилади
4.-текисликнинг айлана билан чегараланган қисмига айтилади
5.-деб тўғри чизиқнинг икки нуқтаси ва улар орасида ётган нуқталаридан иборат қисмига айтилади
6. Битта тўғри чизиққа.....бўлган икки тўғри чизиқ ўзаро кесишмайди
7.-деб айлананинг ихтиёрий икки нуқтасини туташтирувчи кесмага айтилади
8.- деб айлананинг ихтиёрий нуқтасидан марказигача бўлган масофага айтилади
9.-деб айлананинг марказидан ўтувчи ватарга айтилади
10.-геометриянинг бўлими бўлиб, у текисликдаги геометрик шаклларнинг хоссаларини ўрганади